

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 17.01.2001, sp. zn. 8 To 7/2001

Číslo: 47/2001

Právní věta:

Pachatelem trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a ze zák. může být jen dlužník. Je-li dlužníkem osoba právnická, může být pachatelem i její statutární orgán (např. jednatel společnosti s ručením omezeným) nebo osoba pověřená zastupovat právnickou osobu navenek. Je-li statutární orgán kolektivní, mohou být pachateli všichni členové tohoto orgánu.

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 17.01.2001

Spisová značka: 8 To 7/2001

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Zvýhodňování věřitele

Předpisy: 140/1961 Sb. § 90 odst. 2
§ 256a

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Plzni zrušil ke stížnosti okresního státního zástupce Plzeň-město usnesení Okresního soudu Plzeň-město ze dne 1. 12. 2000 sp. zn. 3 T 64/2000 a soudu prvního stupně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením ze dne 1. 12. 2000 byla trestní věc vedená u Okresního soudu Plzeň-město pod sp. zn. 3 T 64/2000 pro skutek spočívající v tom, že obviněná D. S. jako jednatelka společnosti S. se sídlem v P., která počínaje dnem 1. 8. 1999 přerušila na dobu jednoho roku činnost z důvodu platební neschopnosti, dne 16. 9. 1999 v P. uzavřela kupní smlouvu se společností A. na prodej movitého zařízení společnosti S. za prodejní cenu 49 372,60 Kč, čímž formou započtení faktur za nájemné zaplatila společnosti A, dlužné nájemné přesto, že společnost S. v té době byla dlužna Úřadu městského obvodu v P. částku 30 000 Kč z titulu platebního výměru č. X za místní poplatek za užívání veřejného prostranství č.j. FaP/1694/99 ze dne 12. 4. 1999, tedy podle obžaloby měla jako dlužník, který není schopen plnit své splatné závazky, zmařit být jen částečně uspokojení svého věřitele tím, že zvýhodnila jiného věřitele, čímž měla spáchat trestný čin zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1 tr. zák., vrácena státnímu zástupci k došetření podle § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř.

Proti tomuto rozhodnutí v zákonné lhůtě podal okresní státní zástupce stížnost, v níž v podstatě namítá, že důkazy shromážděnými v přípravném řízení bylo dostatečně prokázáno, že obviněná S. se trestného činu zvýhodňování věřitele podle § 256a odst. 1 tr. zák. dopustila a požadavky Okresního soudu Plzeň-město na předložení účetnictví firmy S. považuje za nadbytečné, neboť z prohlášení obviněné je zřejmé, že firma byla již delší dobu v platební neschopnosti a z těchto důvodů přerušila svoji činnost.

Krajský soud v Plzni z podnětu podané stížnosti přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení i řízení, které mu předcházelo, a na základě tohoto postupu dospěl k následujícím zjištěním a závěrům:

Především je třeba uvést, že soud prvního stupně vychází z nesprávného výchozího předpokladu, když v odůvodnění napadeného usnesení tvrdí, že právní kvalifikace uvedená v obžalobě neodpovídá vylíčení skutku, a to proto, že obviněná nejednala jako dlužník, ale jako jednatel dlužníka, což je podle názoru okresního soudu nepřipustné rozšiřování použitelnosti ustanovení trestního zákona na další analogické případy.

S tímto právním názorem soudu prvního stupně nelze souhlasit. Pachatelem trestného činu zvýhodňování věřitele podle ustanovení § 256a tr. zák. může sice být skutečně jen dlužník, tedy osoba, která má vlastnosti zvláštního subjektu, ovšem pokud je dlužníkem osoba právnická, může být pachatelem i její statutární orgán (např. jednatel) nebo osoba pověřena zastupovat právnickou osobu navenek. Je-li statutární orgán kolektivní, mohou být pachateli všichni členové tohoto orgánu (srovnej též ustanovení § 90 odst. 2 tr. zák.). Chráněným zájmem je tu zájem na zamezení nadřezování jednomu věřiteli na úkor druhého. Toto nadřezování předpokládá větší množství věřitelů a platební neschopnost dlužníka. Na rozdíl od poškozování věřitele se celkový stav jmění dlužníka nemění, ale jeho jmění je použito k uspokojení věřitelů nerovnoměrně. Není přitom rozhodné, zda je věřitelem osoba fyzická nebo právnická. Stejně tak není důležitý ani důvod platební neschopnosti, ale podstatné je, že jde o dlužníka, jenž je v úpadku, protože má více věřitelů a po delší dobu není schopen plnit své splatné závazky. Závazek je splatný tehdy, jestliže již nastala doba k poskytnutí plnění dlužníkem ve prospěch věřitele.

Ze shora uvedeného je zřejmé, že z hlediska ustanovení § 256a tr. zák. je základní požadavek na došetření věci (opatření účetnictví, resp. znaleckého posudku ohledně finanční situace spol. S.) zjevně nedůvodný, protože v přípravném řízení byly objasněny základní skutečnosti důležité pro rozhodnutí o vině ve smyslu tohoto ustanovení. Pokud jde o další požadované doplnění dokazování, je nutno připomenout zákonnou dikci ustanovení § 314c odst. 1 písm. c) tr. ř., která umožňuje vrácení věci státnímu zástupci k došetření v řízení před samosoudcem pouze tehdy, jestliže v přípravném řízení nebyly objasněny základní skutečnosti důležité pro rozhodnutí o vině. Pokud se tedy nalézací soud domáhá doplnění výsledku obviněné, resp. svědkyně T., bude mít nepochybně možnost doplnit potřebné údaje podle svého vlastního uvážení v rámci předpokládaného výsledku těchto osob v hlavním líčení. Jen pro úplnost se připomíná, že trestný čin zvýhodňování věřitele podle ustanovení § 256a tr. zák. je ve vztahu speciality k trestnému činu poškozování věřitele podle § 256 tr. zák., a proto je jejich jednočinný souběh vyloučen.

Z uvedených důvodů Krajský soud v Plzni shledal stížnost okresního státního zástupce Plzeň-město proti usnesení Okresního soudu Plzeň-město ze dne 1. 12. 2000 sp. zn. 3 T 64/2000 důvodnou a napadené usnesení zrušil postupem podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř, s tím, že soudu prvního stupně současně uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.